



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 29/07-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. júna 2007 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Juraja Horvátha o sťažnosti Ing. J. V. a E. V., T., zastúpených advokátom JUDr. J. K., T., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. PN 5 C 151/2000 (pôvodne vedenom Okresným súdom Piešťany) takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. J. V. a E. V. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. PN 5 C 151/2000 (pôvodne vedenom Okresným súdom Piešťany) porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trnava prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. PN 5 C 151/2000 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Ing. J. V. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie 50 000 Sk (slovom päťdesiatisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Trnava p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. E. V. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie 50 000 Sk (slovom päťdesiatisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Trnava p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Ing. J. V. a E. V. p r i z n á v a úhradu trov konania 11 665,80 Sk (slovom jedenásťtisícšesťstošesťdesiatpäť slovenských korún a osemdesiat halierov), ktoré je Okresný súd Trnava p o v i n n ý zaplatiť na účet advokáta JUDr. J. K., T., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. marca 2007 doručená s'ťažnosť Ing. J. V. a E. V., T. (ďalej len „s'ťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. J. K., T., v ktorej namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. PN 5 C 151/2000 (pôvodne vedenom Okresným súdom Piešťany).

S'ťažovatelia uviedli, že 23. apríla 1999 odoslali Okresnému súdu Žilina žalobu o zaplatenie 28 436 Sk s príslušenstvom z dôvodu uplatnenia vady poskytnutej služby zakúpeného zájazdu a zľavy z kúpnej ceny. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. Ndc 17/01 z 26. apríla 2001 určil, že miestne príslušným súdom na prerokovanie a rozhodnutie veci je Okresný súd Piešťany. Vo veci sa uskutočnili pojednávania 1. októbra 2001, 12. novembra 2001, 4. februára 2002 a 4. marca 2002. Od posledného pojednávania Okresný súd Piešťany a následne ani okresný súd, ktorý prevzal agendu Okresného súdu Piešťany, vo veci nekonal.

Sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd v ich veci vydal nález, v ktorom vysloví, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PN 5 C 151/2000 bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikáže okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných priet'ahov a prizná im finančné zadost'učinenie 100 000 Sk a náhradu trov konania.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 29/07-9 z 29. marca 2007 ju prijal na ďalšie konanie. Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania.

Predseda okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti uviedol:

„Po prešetrení sťažnosti v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. PN-5 C 151/2000 som zistil, že zákonný sudca Mgr. M. vo veci nekoná. Svoju nečinnosť odôvodnil vysokou zaťaženosťou. So sudcom som vykonal pohovor. Sťažnosť Ing. J. V. a E. V. považujem za odôvodnenú.“

Z predloženého spisu okresného súdu sp. zn. PN 5 C 151/2000 ústavný súd zistil rovnaké skutočnosti, ako uviedli sťažovatelia vo svojej sťažnosti, a preto nepovažuje za potrebné osobitne uvádzať priebeh konania v posudzovanej veci.

II.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním

veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (I. ÚS 76/03, II. ÚS 219/04, IV. ÚS 365/04).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 813/00, III. ÚS 111/02) zohľadňuje tri kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Z hľadiska predmetu konania ide o vec, ktorá tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a ústavný súd ju nepovažuje za právne alebo fakticky zložitú.

2. Pri hodnotení správania s'ťažovateľov ústavný súd z predloženého spisu zistil, že Okresný súd Piešťany odročil prvé pojednávanie pre neprítomnosť s'ťažovateľov (z 1. októbra 2001 na 12. november 2001). Iné skutočnosti, ktoré by mali negatívny vplyv na dĺžku konania alebo by odôvodňovali podiel s'ťažovateľov na zbytočných priet'ahoch zistené neboli.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu (vrátane postupu Okresného súdu Piešťany) v namietanom konaní. Predovšetkým je potrebné uviesť, že s'ťažovatelia podali žalobu v apríli 1999 a Okresným súdom Piešťany je konanie vedené od 4. júla 2000 s výnimkou obdobia od 20. decembra 2000 do 15. júna 2001, keď sa spis nachádzal na najvyššom súde za účelom rozhodnutia o miestnej príslušnosti.

Okresný súd Piešťany vo veci naposledy konal 4. marca 2002, keď sa uskutočnilo v poradí štvrté pojednávanie, a v ďalšom období až dosiaľ už Okresný súd Piešťany ani následne okresný súd vo veci nevykonali žiadny úkon. Jediný dôvod, ktorý uviedol predseda okresného súdu na vysvetlenie tejto nečinnosti, je vysoká zaťaženosť konajúceho

sudcu. Ústavný súd však množstvo vecí, personálne a organizačné problémy súdu nepovažuje za podstatné pre posúdenie toho, či došlo k neodôvodneným prieťahom v konaní (napr. III. ÚS 14/00, I. ÚS 156/02).

Vzhľadom na konštatovanú nečinnosť okresného súdu (a pred 1. januárom 2005 Okresného súdu Piešťany) v období od 4. marca 2002 až dosiaľ bez vykonania jediného procesného úkonu, t. j. súvislú nečinnosť v trvaní viac ako päť rokov, ústavný súd rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Pretože namietané konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. PN 5 C 151/2000 nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu v označenom konaní v ďalšom období konať bez zbytočných prieťahov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia žiadali priznať finančné zadosťučinenie spoločne 100 000 Sk z dôvodu, že sa dlhodobo nachádzajú v stave právnej neistoty, pričom poukázali, že dosiaľ neboli účastníkmi žiadneho súdneho konania a v tomto prípade sa na súd obrátili s dôverou, že účinne a rýchlo rozhodne ich spor.

Ústavný súd zohľadnil všetky okolnosti prípadu, predovšetkým celkovú dĺžku konania a zistené obdobie nečinnosti konajúceho súdu a dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia 50 000 Sk každému sťažovateľovi, tak ako to žiadali v sťažnosti, primerané konkrétnym okolnostiam prípadu.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním advokátom JUDr. J. K. v konaní pred ústavným súdom. Sťažovatelia uplatnili náhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby po 5 135 Sk, zvýšenú o DPH a dvakrát režijný paušál po 178 Sk, celkovo v sume 12 221,30 Sk. Ústavný súd trovy právneho zastúpenia vyčíslil podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 13 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov sumou 11 665,80 Sk (slovom jedenásťtisícšesťstošesťdesiatpäť slovenských korún a osemdesiat halierov) spolu za dva úkony právnej pomoci urobené v roku 2007 pre dve osoby po 2 970 Sk s uplatnením 20 % zníženia, pretože išlo o právne úkony spoločne urobené pre dve fyzické osoby, zvýšenou o 19 % daň z pridanej hodnoty, t. j. 1 805,80 Sk, a po 178 Sk režijný paušál.

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) podľa výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júna 2007